

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Citim în ziare,

că în cutare județ din Bucovina oamenii cu miile s'au înscris pe liste, prin care spun că nu-l vor primi pe preotul cu crucea, de sărbătoarea Bobotezei; că în București oamenii merg numai de trei ori în viață la biserică: când îi duc la botez, când se cunună și când îi îngroapă; că Dl. Ministru al Cultelor, un mirean s'a simțit nevoit să dea circulară preoților, prin care îi învață că ce trebuie să facă după învățătura legii creștinești, pentrucă ei se înscriu în societăți și fac adunări, cari nu sunt pentru preoți și pentru creștini.

Când ne gândim, că toate aceste se întâmplă acolo, unde oamenii sunt numai și numai de legea ortodoxă; unde învățătura așa numită de ei „strămoșească” se dă de preoți ortodoksi, ne vine să ne întrebăm, că pentruce tocmai a noastră sf. Biserică Unită cu Roma, care nu suferă de toate aceste boale; care și-a învățat credincioșii să primească cu sfințenie și dragoste crucea și preotul Domnului; unde ori cât de mic și oricât de mare domn ar fi omul; merge des la sf. Biserică, se împărtășește de taine; unde tocmai bisericile din orașe sunt pline nu numai de țărani ci și de domni; unde preoții sunt în frunte învățând prin vorbe și fapte cinstea și omenia... este bârfită și trasă până la negrul pământ de o gazetă, care se zice, că propovăduiește legea cea adevărată,

Legea, credința și cinstea se arată prin fapte. Nu îi dorim rău bisericii ortodoxe, din contra vrem să meargă — dacă poate și așa, ruptă din trupul lui Hristos — pe calea mântuirii sufletelor. Dar pânăce bisericile ei sunt goale; pânăce de pe amvoanele lor nu se predică cuvântul lui Dumnezeu; pânăce așezămintele bisericii noastre le servesc de

pildă, rău urmată; pânăce preoții lor nu vor fi înainte de toate creștini și numai după aceea altceva, reprezentanții și gazetele lor, n'au de ce să scrie împotriva noastră. Și dacă totuși o fac, e dovadă, că suntem certați de Domnul prin ei numai, ca să ne îndreptăm, să dregem și să ne țintim mai mult ochii spre El, pentrucă poate că nu suntem în tocmai după inima Lui.

Lăsați dar să se lovească în slujitorii bisericii noastre sfinte, să se lovească în noi credincioșii ei... pentrucă prea tare ne-am îndepărtat de ea, prea i-am nesocotit învățăturile; ca așa, muștrați de Domnul prin uneltele sale, să ne apropiem de Ea mai mult spre mândria sufletelor noastre, spre înălțarea Ei și spre preamărirea Neamului Nostru.

Loviți și omoriți, bârfiți și batjocoriți vom veni mai aproape de Tine, Doamne, care prin Biserică Ta Una Sfântă și Catolică ne chemi la sinul Tău pe toți ceice suntem amăriți și necăjiți, căci Tu ne vei mângăia pe noi!

Alte „isprăvi isbăvitoare ortodoxe” prin Maramureș...

Comuna Sarasău este al doilea sat cum pleci din orașul Sighetul-Marmației spre țara Oașului. Românii din satul acesta sunt toți de credința română-unită. Așa i-a apucat și războiul cel mare din urmă, de întregire a Neamului. Ci iată ce se petrece de atunci încoace. Duhul „adevărului” a început să sufle și pe aici. Și a suflat de pe buzele „luminătorilor” cari nu au slăbit o nici decât, fără prin fel de fel de făgădueli, mai ales de pământ, apoi prin scornituri și minciuni răs-

pândite în contra credinței catolice și sub cuvânt, că se înființează cooperativă sătească, au venit trimișii plății ai ortodoxiei îndemnând fără încetare poporul să-și părăsiască credința. S'a întâmplat, că preotul comunei a trebuit să plece pentru o zi și în ziua următoare propovăduitorii ortodoxiei au și năvălit dinspre locul de pândă asupra comunei. A și venit lupul la oile rămase o clipă fără de păstor... Câtă după atâția ani de încercări, făgădueli, opintiri zădarnice, în timpul din urmă au ajuns să zăpăciască și să-și apropie cu totul vre-o 10—15 suflete, pe cei mai săraci, mai rămași și mai năcăjiți oam en din sat. Și ca să nu-i scape și pe aceștia, le-au și trimis cași taică-părinte, un „călugăr,” care să le țină viu focul credinței, prin nădejdea că vor primi pământ, care tot întârzie să se împărțiască. Infățișarea „călugărului” oaspe nu mare cinste face. „Popa cel nou ortodox care o zinit la Sarasău,” — cum spun localnicii, — dacă chiar, voiți să știți, ce fel de om este: poartă plete lungi, cari se văd de sub potcapul care a fost negru la culoare în tinerețele lui, barbă și mustăți cași la oricare om dela țară și un antereu suriu, care este întrecut în lungime de pantalonii cărămizii, roși de asprimea vremii. Dacă nu ar purta antereul și potcapul, ai crede, că ai avea în față un țăran, cași oricare din sat. Acesta a fost însărcinat să aducă „lumina izbăvitoare” în Sarasău. Într'un timp își părăsise locul, din pricini binecuvântate însă iarăși s'a reîntors. Și vine câte odată la târg, la oraș, cu o traistă țărănească în mână. Pășește îngândurat, singurel, pe fața-i palidă se vede întipărită o adâncă îngrijire... Însă acum urmează miezul lucrului ..

După câteva luni dela sosirea „învățătului” călugăr, acum în săptămânile din urmă, iată la ce ne pomenim. Într'o bună zi, spre cea mai mare mirare se trezește norodul, că pe cornurile dela coperișul școlii sătești s'au pus cruci, cași pe turnurile de biserică și în același timp în curtea școlii, unde se jucau înainte vreme copiii, niște lemnari încep să meșterească la niște bârne și scânduri. Treburile se limpezesc încurând. La poruncă venită de sus școala primară de Stat din comuna unită din Sarasău, ca din senin se vede schimbată în „lăcaș de închinare ortodox,” deci avem de a face de acum înainte cu un fel școală-mănăstire, unde Dumineca și în sărbători vine călugărul să facă slujbă pe seama celor 10—15 oameni izbăviți și

„trecuți” la legea „strămoșiască.” Iar lemnăria adunată în curtea școlii, ce să vezi, — se ridică, să se întruchipeze în formă de clopotniță. Și astfel a ajuns satul unit Sarasău, să-și vadă împlinit visul cu ochii... Școala lor sătească schimbată în mănăstire ortodoxă, iar alături le rânjește o clopotniță, din care va răsună de acum înainte glas de clopot tânguitor, care în zi de praznic va chema lumea „trezită din somnul cel de moarte,” să asculte cuvântul „legii strămoșești,” — cași astăzi acei câțiva „trecuți de bună-voie,” iar ca mâine, — bun e Domnul — și ceilalți cari mai zăbovesc încă în „rătăciră” lor, în legea „unită, papistăse, ungrească.” Cu câteva săptămâni înainte de această ispravă, o alta. Starețul ortodox dela „schitul” din Dragomirești, un fost învățător unit și „preutul-călugăr” Săpânțan, care înainte de a primi „darul,” a fost un simplu țăran și încă dintre cei mai slabi, iar acum „preut ortodox,” — vin într'o zi însoțiți de jandarmi în comuna noastră unită: Cuhea, să îngroape o fată a unui om, care iarăși „trecuse” la ortodoxie. Și în vreme ce fețele acestea bisericești țin pe preotul nostru de vorbă, deodată se aude o puternică zguduitură. Adică câțiva oameni puși la cale au dărâmat cu topoarele ușa dela cimitirul nostru unit și au săpat o groapă, în care au înmormântat apoi „moarta ortodoxă.” Jandarmii din cârciuma evreului de alături așteptau să vadă, ce va fi și din când în când asvârleau cu gură nespălată vorbe rușinoase asupra uniților... Și în această comună au făgăduit pământ și câte 2000 Lei de cap, acelora carivor „trece,” — „de bună-voie,” — cum au apoi nerușinarea să vestiască prin ziare.

Să mai lungim vorba peste cele ce s'au petrecut?? Și să ne mai întrebăm care este ținta acestor din urmă isprăvi ortodoxe din Maramureșul unit?? Fără să pierdem vremea ne-o spun chiar și în scris, „frații ortodoxi” în fițuica lor plină de otravă din Sighetul-Marmației: „Tara Voevoșilor,” care după câteva săptămâni de amuțire, a înviat de Crăciun, pentruca să mai tăcă cine știe până când. Iată câteva gânduri de ale lor, cuprinse în această foaie, — din cuvânt în cuvânt: „Catholicismul în România trebuie să fie un incident trecător...” și... „pe ruinele ortodoxiei strămoșești au ridicat (în Maramureș) o Vlădteie unită...” Adică cu alte cuvinte: noi Românii uniți în credință cu Roma, avem o

astfel de credință, care după părerea unora dintre conducătorii Țării noastre, trebuie să fie nimicită, deoarece după a lor închipuire, este o lege străină, unguerească, vătămătoare de Neam. De aceea cât pe față, cât pe dos, prin tot felul de apucături josnice și rușinoase se silesc să o dărâme. Mijloacele lor sunt cunoscute și din alte locuri: banul, făgădueli de porumb și pământ, scornituri, ridicare de clopotnițe și biserici pe seama alor câțiva oameni amăgiți, cași în Sarasău, pândirea satelor noastre prin trimiși plătiți și altele. Iată oameni buni „legea cea adevărată și bună românească”, prin ce fel de mijloace vrea să se lăfiască. Că ce fel de credință este, puteți judeca după faptele puse la cale de conducătorii ei. Cum este credința, așa este și omul și isprăvile lui. Cum este isvorul, așa este și apa din el. Pomul după roadele lui se poate cunoaște. O credință dreaptă trebuie lăfită cu ajutorul banilor, a jandarmilor și a dirigătorilor Statului, care trebuie să fie ocrotitorul drept al tuturor cetățenilor lui? Ori Țara românească e făcută numai pe seama ortodocșilor? Deoarece de o vreme încoace putem să vedem pe față acest gând al „fraților noștri ortodocși” și tot mai lămurit. Noi Români uniți tulburați și prigonii în credința noastră, în țara noastră, ne-am închipuit, că vom avea pace sufletească. Am crezut, să muncim pentru binele și fericierea acestei țări, care se sbate în cele mai crâncene greutăți și primejdii, cari o copleșesc din toate părțile. Și dacă în aceste clipe grele, totuș se află nebuni, cari nu au altceva mai bun de făcut, decât să ne tulbure liniștea sufletelor, vom ști să ne apărăm cu toată strășnicia. Chiar unii dintre luminătorii și slujbașii acestei Țări sunt aceia, cari au pus la cale și susțin în fel și chip lupta în contra noastră. Îi cunoaștem și dacă vom fi siliți, îi vom arăta pe toți cu numele, să se știe cine, ne face Neamul de rușine și ocară. Înțelegem, că a trecut vremea vorbelor și trebuie să trecem la fapte.

Am ținut să arătăm și cu acest prilej, că dușmanul nostru: ortodoxia, întru împlinirea visurilor ei, s'a năpustit cu cea mai mare putere asupra Maramureșului, pe care îl frământă cu cele mai josnice mijloace. De aici a înțeles ea să înceapă „nimerirea” catolicismului românesc, deoarece acest ținut este mai îndosît, mai sărac, mai năcăjit și mai rămas în grija sorții. Din slăbiciunea Maramureșului, cu ajutorul banului, înain-

tează ortodoxia spre „viitorul ei mare” și sprijinită de atâtea slugi plătite, cari mișună cași tot atâtea „flăclii luminoase” prin toate satele lui. Cum știm însă, că incurând ne va sosi Marele nostru Păstor: noul Arhiepiscop, — așteptăm liniștiți risipirea lupilor răpitori, cari au străbătut printre turma Lui cuvântătoare...

A. G. R. U. la Văleni.

În săptămâna trecută am fost la Văleni și am rămas încântată de aceea, ce poate produce credința adevărată unită cu diligență. În 4 Ianuarie după Sf. Liturgie, s'a ținut adunarea săptămânală a „Agru”-lui. Adunarea s'a deschis cu rugăciuni rostite de Dl. Cantor al parohiei. După aceea dl preot Titu Berinde a făcut o scurtă dare de seamă despre activitatea filialei „Agru”-lui din Văleni în anul 1930. Din aceasta am văzut, că „Agrul” din Văleni și-a înțeles menirea. În fiecare duminică s'au adunat membrii, ca să asculte și să învețe tot ce comitetul „Agru”-lui a crezut folositor și necesar pentru ei: Și credincioșii într'adevăr au dovedit, că sunt oameni înțelegători și binevoitori. De când e Agrul, biserica e ficsită în fiecare zi de duminică și sărbătoare, dintre membrii Agrului numai acela nu s'a mărturisit și cuminecat de Crăciun, care a fost împiedecat de motive grave. Corul mixt cântă la biserică și la serbările Agrului și purtarea oamenilor trădează ceva seriozitate senină. De Crăciun au pregătit cu ajutorul dlui preot Titu Berinde și cu acela al dlui învățător Kirchmeier, prezidentul Agrului din Văleni un joc de Viilaim, care a fost predat și în satele vecine Călinești și Sârbi cu mare succes moral. Domnul preot nădăjduște, că dacă în trei luni Agrul așa de mult a făcut, cu drept se pot aștepta rezultatele cele mai strălucite.

După această scurtă dare de seamă, a cântat corul fetelor două cântări: Jurământul și Cunoașteți voi o floare... pe două voci. Numai cine știe, ce nseamnă a cânta în cor, poate să aprecieze munca depusă de membrele corului și de Dl. preot, care le-a înștruat. Eu cred, că dacă vor avea tăria să învingă toate greutățile, cari se dătoresc începutului, Vălenii vor avea un cor foarte bun.

Au fost încă trei poezii rostite de elevii școlii primare. Doi elevi, unul din cl. IV-a celalalt din cl. V-a și o elevă din cl. II-a fiica dlui preot au rostit câte o poezie așa de bine, preciz și duios, că publicul a fost emoționat până la lacrimi.

Și subsemnata a spus câteva cuvinte despre: Comuna în care sălășluiește spiritul Agrului.

Serbarea s'a terminat cu cântarea: Cuvine-se cu adevărat. Când ne-am despărțit toți am fost îndestuliji, că ne-am putut ridica sufletele noastre și ne-am putut lăpăda grijile lumesti.

Acum „Agrul” din Văleni vrea să-și cumpere un radio. Atunci Vălenarii vor putea să asculte tot ce este mai frumos și mai înțelept în lume. Să-i ajute bunul Dumnezeu! Iar ei să nu uite, că nu trebuie să privească nici înapoi, nici înainte, numai în sus, la cer și atunci vor ajunge acolo, unde trebuie să ajungă.

Dr. Irena Berinde

Pe urmele anului nou.

„An nou fericit” aud dorindu-și oamenii! An nou fericit își șoptesc tinerii când se întâlnesc! An nou fericit își urează bătrânii pe al căror umăr poartă atâția și atâția ani. De acelaș „an nou fericit” e plin de vuet satul. Ca și atâția alții, am lăsat în urmă anul trecut și pășim în anul nou, pe care ni-l dorim să-l petrecem în fericire. Pășim în anul nou pe urmele lui Isus Hristos, dorindu-ne fericire și lăsăm în urmă anul trecut care este pătat de faptele rele ale noastre, cum spune sf. Ieronim: „Cerule și pământul slujesc lui Dumnezeu, numai omul nu vrea să-i slujiască.” Faptele noastre din anul trecut la mulți ne-au primejduit mântuirea veșnică îngreunându-ne sufletul. Să nu intrăm în anul nou nepregătiți, neștiind cât timp avem să petrecem din el. Dumnezeu ne arată calea ce avem să urmăm cum spune Mântuitorul: „Eu sunt calea adevărului și viața” Dacă dară doriți „an nou fericit,” urmați învățăturile Domnului, făcând promisiune, că veți urma sfaturile dumnezeiești.

An nou fericit doresc bătrânilor, cari au de a da mulțumită Tatălui ceresc pentru anii cei mulți, cerând scutul și ajutorul Lui atotputernic și pentru viitor.

An nou fericit le zic tinerilor, cu dorința, ca să fie la suflet și în inimă frumoși, ca să devină plăcuți lui Dumnezeu.

Acelaș an nou fericit doresc părinților, indemnându-i, de a-și împlini datorințele față de pruncii lor, crescându-i în frica lui Dumnezeu.

An nou fericit doresc la toți dela prunc până la moșnegi, rugând pe bunul Dumnezeu, ca anul în care astăzi pășim să-l putem petrece în fericire și viețuire după învățura Mântuitorului, pentruca atunci când ni-se va cere socoteala de faptele noastre, în orice moment să putem fi pregătiți sufletește și să răspundem adevăratei noastre chemări pe pământ.

Aceștea sunt cuvintele rostite de Sf. Sa protopop D. Iuliu Dragoș din Vad, în ziua de 1 Ianuarie 1931, credincioșilor din com. Vad în biserica locală devenită neîncăpătoare pentru credincioși, la care cuvântare mai adaugă vestirea nașterilor, căsătoriilor și morților din anul trecut 1930, întâmplare în parochia Vad și anume: 90 înși născuți, 23 părechi cununate în Domnul și 52 morți, scoțând în evidență, că numărul sufletelor în anul trecut s'a înmulțit cu 38.

După aceea aducându-și aminte de morții din anul trecut, a înălțat pentru iertarea păcatelor și veșnica pomenire a lor, rugăciuni către bunul Dumnezeu.

S. Sa părintele Iuliu Dragoș, deși ajuns la bătrânețe, vestește cuvântul Evangheliei cu aceea tărie de odinioară a tinereții, cuvinte cari și-se sapă adânc în inimă; am avut ocazia să mă conving, în fiecare zi de sărbătoare despre acest adevăr.

Scriu aceste rânduri laudând munca S. Sale, adânc fiind mișcat de zelul cu care muncește, rugând pe atotputernicul Dumnezeu să-i dea și S. Sale an nou fericit și putere de a-și continua munca pe teren bisericesc până la adânci bătrânețe, pentruca și alții luându-l de exemplu, să muncească tot cu atâta dragoste de biserica creștinească în mijlocul poporului pe care sunt chemați a-l educa.

IOAN VLAD inv.

Calendar săptămânal.

18—24 Ianuarie 1931.

18. Dumineca. Leproșilor. (Ev. Luca 17, 12) P. Atanasie † 273 și Ciril.
19. Luni. C. Macarie † 391 și T. Arsenie.
20. Marți. Cf. Eftimie † 473.
21. Mercuri. C. P. Maxim † 662.
22. Joi. Ap. Timoteiu.
23. Vineri. M. Clement.
24. Sâmbătă. C. Xenia.